

פרידמן

קמחי

טידקין

העולם הזה, לפיהם מוכח בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, כי במחסן חברת מידבר בחדרה היה מונח ציוד שנגנב מ- סיני. הסתבר לבן-זאב גם כי למחרת הצייר לום, הועבר הציוד שצולם ממחסני החברה ונעלם בצורה מיסתורית.

עקיפת ההגינות והמוסר הציבורי

מומי פרידמן, בעדותו בפני בן-זאב, לא יכול היה להמציא הסבר מלווה בי- מיסמכים, כיצד הגיע הציוד שנגנב מסיני ושהיה שייך לחברת הנפט המצרית הלא- מית, למחסני חברת מידבר. שרגא אוסי- טרובסקי, עובד נתיבי נפט, שהושאל לי- מידבר והיה אחראי לציוד שלה, לא יכול היה להסביר אף הוא את מקור הציוד הגנוב. הוא אומר בין השאר בעדותו: „הייתי מגדיר את הרישומים של נתיבי נפט לאותה תקופה כבלגן גדול.“

תוך כדי בירור פרשה זו נחשפה פרשת שחיתות נוספת. מוטי פרידמן, במאמציו להסביר את פרשת הרכוש הגנוב, גילה לבן-זאב כי מקובל בין חברות נפט לשי- אול ציוד זו מזו. והנה, באחד הימים, רצי- תה חברת קונטיננטאל, השייכת למוטי פרידמן, לשאל ציוד מחברת נתיבי נפט הממשלתית, שמנהלה הוא אותו מוטי פריד- מן. אבל מוטי אינו בחור אידיטי. הוא עצמו תופס שאינו יכול להשתמש בחברתו הפרטית בציוד של החברה הציבורית ש- הוא מנהל אפילו תמורת תשלום. הוא מצא תכסיס מחוכם מאוד כדי לעקוף את חוקי ההגינות והמוסר הציבורי.

לפי דבריו הוא, הוא ביקש מסירקין, מנכ"ל חברת הנפט הציבורית נפטא, שי- הוא גם אחד מחברי מועצת המנהלים של נתיבי נפט, ש-אם קונטיננטאל תודקק לשאל ציוד מנתיבי נפט, תעשה זאת נפטא בשבילה. סירקין הסכים לכך וכך גם פעל.

„רשלנות בלתי מבוטלת“

אחרי שהוא מודה כי „לא ראיתי עצמי מוסמך וגם לא בעל יכולת לע- רוך בעניין זה חקירה ממצה, שמטבעה צריכה לשאת אופי של חקירה משטרתית מובהקת.“ קובע בן-זאב: „אני מוכן להניח לזכותו של פרידמן שלא היה בכונתו לגי- נוב בדרך זו ציוד של נתיבי נפט.“

זהו קביעה מסוכנת מאוד. מה זאת ארי- מרת, „אני מוכן להניח?“ כאשר נמצא ברשותו של מישהו רכוש גנוב, אין לפי החוק מקום להנחות אם הוא רצה לגי- נוב אותו או לא. במקרה זה מאשימים אותו כחוק כאילו היה בכונתו לגנוב וחור- בת ההוכחה, שלא היתה לו כוונה כזו, מוטלת עליו.

ממשיך בן-זאב ואומר: „פרידמן נהג בי- רשלנות בלתי מבוטלת מבחינת חובת הנאמנות שהוא חייב לנתיבי נפט כמנכ"ל וחבר הדיירקטוריון שלה. הוא העמיד עצ- מו במצב של ניגוד אינטרסים בלקחו רכוש שלה לשימוש על ידי חברתו הפרטית.“ וזהו האשמה חמורה ביותר. שריהמשי- פטים לקח על עצמו אחריות רבה מאוד, כשאחרי קביעה כזו, המאשימה מנכ"ל של חברה ממשלתית ברשלנות בלתי מבוטלת ובאי נאמנות, הוא פסק כי „אין מקום להסרת מר פרידמן מתפקידו כמנכ"ל נתיבי נפט.“

מה שכל בעל חברה פרטית היה עושה כשהיה מגלה שהאיש שהופקד על ניהול רכושו נוהג בו ברשלנות בלתי מבוטלת ובחוסר נאמנות, אין הממשלה מוכנה לע- שות. כי המדובר הוא בכספי הציבור.

לפי ההגיון המשפטי של משה בן-זאב ושריהמשימם, הרי כל זמן שמוטי פריד- מן לא ייתפס ביד, ממש בשעת ביצוע גניי- כה, אין כל מקום לפקפק ביושרו ולסלקו מתפקידו.

הגיון זה הוא שגרם כנראה גם לשי-

סוף העסקים של חברתו בישראל. גם טענתו של בן-זאב, כי לפרידמן היו אישורים לביצוע העיסקה, ביניהם אישור מצבי דינשטיין, מי שממונה כיום על ענייני הדלק באוצר, אינה עומדת במבחן ההגיון. עיסקה אינה הופכת מפסולה לכשרה בגלל אישור מגבוה. לכל היותר יש להאשים באחריות לעיסקה כזו, מלבד את פרידמן גם את הממונים עליו, שנתנו לו אישור לביצוע העיסקה ובכך הפכו לשותפים לה. הנושא השני בבדיקתו של בן- זאב היה נושא גניבת הציוד מסיני. קובע בן-זאב: „כללית, הכל מודים שהיו גניבות ציוד בסיני... הובא לידעת הדי- רקטוריון (של נתיבי נפט) שיש גניבות בשטח. מרבית הציוד היה באבורדוס. ציוד של הרבה מיליונים דולארים. היו גניבות במאות אלפי לירות. דני קמחי קנה ציוד בצה"ל במשרד-הביטחון בשביל החברה שלו מגל — ונמצא שנלקח על ידו עוד ציוד שלא הותר. אחר-כך הוחזר הכל. הדי- דינשטיין וגם סלמן ידעו על זה.“

מאוחר יותר, גבה בן-זאב עדות הנר- געת אף היא לדני קמחי, מי שהיה סגנו של פרידמן בנתיבי נפט. מצטט בן-זאב את דברי העד בדו"ח שלו: „אני חושב שעשו ביוה של הרכוש. אני בטוח שמוטי פרידמן ידע על כך. הוא עצמו נתן לי לפעמים הוראות להעמיס. חוץ מזה, דני קמחי היה סגנו. הם היו רוב הזמן בשדה למטה.“

נקודה זו, המתייחסת למי שהיה סגנו של מוטי פרידמן, דני קמחי, היא אחד הצדדים החמורים ביותר בדו"ח של בן-

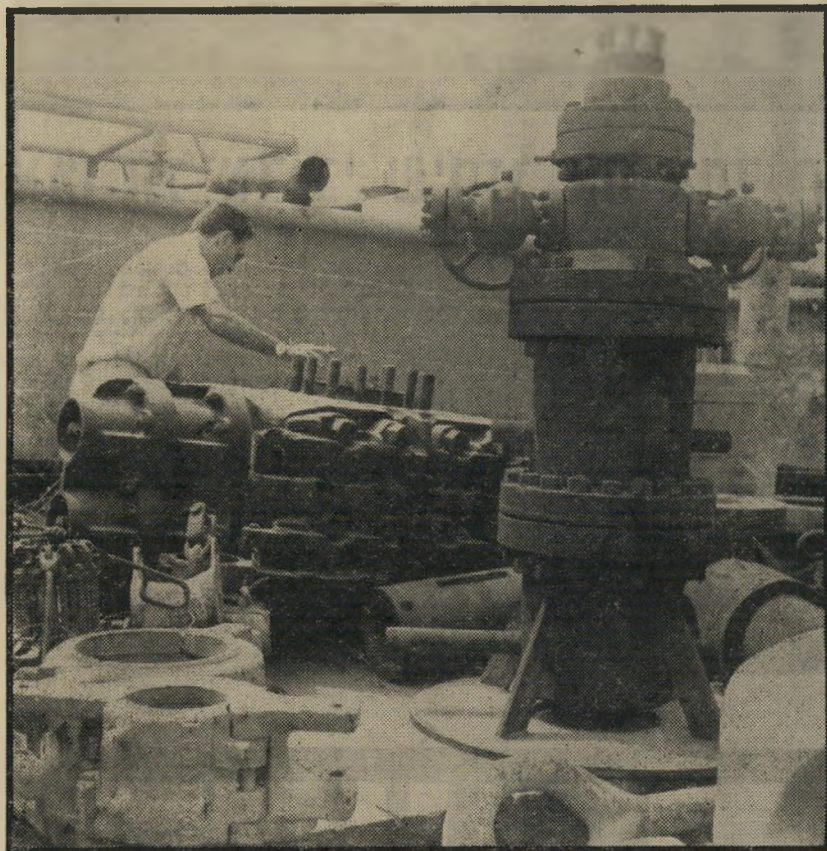
גבוהים בממשלת-ישראל, נהנים מכל מיני הטבות הנ"ל. הוא הדגיש לי את הכוח הבלתי מוגבל של מוטי פרידמן והשפעתו על משרד-הביטחון ועל משרד-האוצר.“

עד נוסף העיד על שיחה שהיתה לו עם נורמן קאופר, אחד ממנהלי מידבר, שאמר לו כי חברתו מתייחסת לקניית חברת קונטיננטאל באותה צורה בה היו משחדים את הפקיד האחראי לחוזה באר- צות אפריקה. לדברי קאופר, לא היתה כל הצדקה לרכישת מכונת הקידוח של פריד- מן. אפשר היה לרכוש מכונה כזאת הרי- בה יותר בזול. קאופר סיפר כי מוטי פרידמן אף דרש שחברת מידבר תשתף בקרן הבחירות של אחת המפלגות...“

איך בדק בן-זאב האשמות חמורות מעין אלה?

יחס סלחני ורכוכי

כהאנשים שניהלו את המו"מ עם מוטי פרידמן אינם בארץ. בן-זאב גבה עדות רק מפי גיימס טוקר, ממנהלי חברת מידבר. טוקר זה הכחיש בפני בן-זאב את כל הדברים שיוחסו למנהלים אחרים של

ציוד הנפט שנגנב מסיני בחסות חברת „מידבר“

זאב, כי היא מצביעה על היחס הסלחני שיש לבן-זאב כלפי מנהלי חברות ממשל- תיות המואשמים בגניבה.

דני קמחי מואשם בגניבה ובן-זאב קורא לזה „לקיחת ציוד שלא הותר.“ מסתבר לבן-זאב שפקידים בכירים כמו צבי דינ- שטיין ויעקב סלמן ידעו על כך, ואין לו לומר דבר בנושא זה. ואותו דני קמחי, שהואשם בגניבת ציוד, ממשיך להיות מנהלה של חברת גו ציבורית, מגל, מבלי שאיש יחקור אותו על האשמות שהוטחו נגדו.

על רקע יחס סלחני ורכוכי זה, ניתן להסביר גם את גישתם הסלחנית של שרי- המשפטים והיועץ-המשפטי לשעבר, כלפי מוטי פרידמן.

בפני בן-זאב הובאו הוכחות ברור- רות, כי ציוד שנגנב מסיני הובא לחב- רה הפרטית של מוטי פרידמן, כשזו עוד היתה ברשותו. עוד יותר מוזאת: בפני בן- זאב הובאו צילומים, שצולמו על ידי צלם

החברה ואת עצם עיסקת השוחד. על עדות זו, בה הוא רואה עדות בעלת חשיבות מכרעת, מסתמך בן-זאב בעיקר, כשהוא בא לפסוק כי העיסקה בין מוטי פרידמן למידבר נעשתה בתום-לב, באי- שורם של הממונים עליו במשרד-האוצר ומשרד-הביטחון.

עם כל הכבוד לכושרו המשפטי של עורכי-דין בן-זאב, זוהי מסקנה מפוקפקת מאוד. שכן, מה ציפה בן-זאב? שציגה של חברה זרה, שקיבלה וכינות לקידוחי נפט בסיני, יבוא ויתוודה בפניו כי חברתו שילמה שוחד למנכ"ל החברה הממשל- תית עימה ניהלה משא-ומתן?

אותו נציג חברה זרה, הרואה כי למי- רות כל הסערה הציבורית ממשך אותו מוטי פרידמן לנהל את נתיבי נפט, זוכה לגיבוי בלתי רגיל, הן במשרד-האוצר והן במשרד הביטחון, צריך להיות טיפש גמור כדי להסיר את האשמות שנשמעו ממנו מנהלים אחרים של חברתו. צריך להיות ברור לו שאישור מעין זה פירושו יהיה